

ISSN: 2545-0573

PEDAGOG XOTIN-QIZLAR SHAXSIGA QO'YILADIGAN PEDOGOGIK PSIXOLOGIK TALABLAR

Qosimova O

Pedagogika VA psixologiya kafedrası v.b.dots, p.f.f. d. (PhD), Samarqand Davlat tibbiyot universiteti

Jaxbarov O

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti bosqich talabasi

ARTICLE INFO.

Kalit so'zlar:

Psixologik, xotin-qizlar.

Abstrakt

Ma'lumki, har bir yosh davrining psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'limiy va tarbiyaviy ta'sir o'tkazishi insonda o'z o'zini anglashni vujudga keltiradi. Shaxsda o'z-o'zini anglash tuyg'usi qancha erta uyg'onsa, shaxsiy nuqtainazar, o'z xulqini his qilish, o'zining amaliy va jismoniy imkoniyatlarini baholash shunchalik tez paydo bo'ladi. Ana shu davrda talabalarga har tamonlama pedagogning yordam berishi turgan gap. Shuning uchun pedagog xotin-qizlar ham pedagoglarga qo'yilgan ma'lum bir talablarga to'liq javob berishlari kerak.

<http://www.gospodarkainnowacje.pl/> © 2022 LWAB.

Dolzarbligi: Ma'lumki, har bir yosh davrining psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'limiy va tarbiyaviy ta'sir o'tkazishi insonda o'z o'zini anglashni vujudga keltiradi. Shaxsda o'z-o'zini anglash tuyg'usi qancha erta uyg'onsa, shaxsiy nuqtainazar, o'z xulqini his qilish, o'zining amaliy va jismoniy imkoniyatlarini baholash shunchalik tez paydo bo'ladi. Ana shu davrda talabalarga har tamonlama pedagogning yordam berishi turgan gap. Shuning uchun pedagog xotin-qizlar ham pedagoglarga qo'yilgan ma'lum bir talablarga to'liq javob berishlari kerak.

Tadqiqot maqsadi: Pedagog xotin-qizlarning ta'limda o'rni va uning vazifalari, talabalarni tarbiyalash ishiga jamiyat va jamoatchilik tomonidan e'tibor qaratilishining naqadar muhim ahamiyatga egaligini yoritish.

Material va usullar: Ta'limdagi yangilanish, asosan, Davlat ta'lim standartlarini ishlab chiqishnigina amalga oshirmay, balki ta'lim jarayoni orqali talabalarning o'z kelajagini yorqin tasavvur qila oladigan, bu borada o'z taqdiri va o'z shaxsiga ongli munosabatda bo'lib, turli faoliyatlarda o'z-o'zini rivojlantira oladigan erkin, faol va mustaqil shaxsni shakllantirishni ko'zda tutadi.

Pedagog xotin-qizlarning talabalarga ta'lim va tarbiya berishida jamiyat oldida javobgarligi bordir. Hozirgi sharoitda jamiyatning o'quv maskani oldiga qo'yayotgan talablari kun sayin ortib bormoqda va bu talablarni amalda to'g'ri hal qilish vazifasi pedagogga bog'liqdir. Shuningdek pedagog xotin-qizlar ham qator vazifalarni bajaradi. Pedagog auditoriyadagi o'quv jarayoni tashkilotchisidir, ya'ni o'qituvchi

talabalar uchun dars paytida, qo'shimcha darslar bilan birga darsdan tashqari hollarda ham kerakli maslahatlar berishda bilimlar manbaidan biridir. Zamonaviy pedagog ijtimoiy pedagog psixolog bo'lmashligi mumkin emas. Shuning uchun ham pedagoglar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni yo'lga sola olishi, talabalar jamoasida ijtimoiy-psixologik mexanizmlardan foydalanishni bilishi zarurdir. Pedagog o'quv maskanining pedagog jamoa a'zosi sifatida o'quv maskani hayoti faoliyatini uyushtirishda bevosita ishtirok etib, turli fan o'qituvchilari bilan hamkorlikda ishlaydi, topshiriqlarni bajaradi. Har bir pedagog talabalarning ota-onalari va jamoatchilik oldida ma'ruzalar o'qib, suhbatlar olib borar ekan, demak, u pedagogik bilimlar targ'ibotchisi hamdir.

Ma'lumki, pedagogik faoliyat-kishi mehnatining eng murakkab sohalaridan biridir. Jamiyat tomonidan qo'yiladigan talablardan eng muhimi pedagogning shaxsi va uning kasbi bilan bog'liq xislatlariga qaratilgan. Pedagogning eng muhim xislatlari quyidagilardan iborat: - pedagogning o'z Vataniga sodiqligi, bolalarni sevish, ularni insonparvarlik ruhida tarbiyalash istagi, o'z yurti, ona tili, o'z xalqining tarixi va uning madaniyatini sevishi, davlatining mustaqilligi g'oyasida yashashidan iboratdir; ijtimoiy javobgarlikni yuksak darajada his etishi; -olijanoqligi, aqli, farosati, ma'naviy pokligi, ma'naviyat va ma'rifat bo'yicha yuksak maqsadlarni talabalarga singdirib borishi; -o'zini qo'lga ola bilishi, sabr-toqatli, bardam, matonatligidir. Jamiyatning pedagog oldiga qo'yadigan asosiy talablari quyidagilardir: -shaxsni ma'naviy va ma'rifiy tomondan tarbiyalashning, milliy uyg'onish mafkurasining hamda umuminsoniy boylaklarning mohiyatini bilishi, talabalarni mustaqillik g'oyalariga sodiqlik ruhida tarbiyalashi; o'z Vatani, tabiatga va oilasiga bo'lgan muhabbati; -keng bilimga ega bo'lishi, turli bilimlardan xabardor bo'lishi;-yosh va pedagogik psixologiya, ijtimoiy psixologiya va pedagogika, yoshfiziologiyasi hamda o'quv maskani gigiyenasidan-chuqur bilimlarga ega bo'lishi;-o'zi dars beradigan fan bo'yicha mustahkam bilimga ega bo'lib, o'z kasbi, sohasi bo'yicha jahon fanida erishilgan yangi yutuq va kamchiliklardan xabardor bo'lishi; ta'lim va tarbiya metodikasini egallashi; -o'z ishiga ijodiy yondashishi;- talabalarni bilishi, ularning ichki dunyosini tushunaolishi; -pedagogik texnika (mantiq, nutq, ta'limning ifodali vositalari) va pedagogik taktiga ega bo'lishi;- o'z bilimi va pedagogik mahoratini doimiy ravishda oshirib borishi. Har bir pedagog aynan shu talablarga to'la javob bera oladigan bo'lishiga intilishi shart.

Natija va muxokama; Pedagog xotin-qizlar ham jamiyat tomonidan qo'yilgan talablar bilan bir qatorda o'z faoliyatida tevarak-atrofidagi kishilar, o'quv maskani ma'muriyati, hamkasblari, talabalar va ularning ota-onalari undan nimalarni kutishini ham esdan chiqarmasligi lozim. Pedagog xotin-qizlarning o'z ishidan nimanidir kutayotganligining o'zi ham muhim ahamiyatga ega. Aynan shu tariqa kutishlar, garchand jamiyat tomonidan pedagoglarga qo'yiladigan talablarga bog'liq bo'lsada, bundan tashqari yana o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lishni talab qiladi.

Xulosa: Ota-onalar pedagogdan uning ish staji va yoshi qanday bo'lishidan qat'iy nazar, farzandlarini tarbiyalash va o'qitish mahoratini kutadilar. Talabalar esa pedagoglarni uch xil xislatlari bo'yicha xarakterlab beradilar. Jumladan, birinchidan, pedagogning odamgarchiligi, adolatligi, sof vijdonligi, yoshlarni yaxshi ko'rish xislatlari; ikkinchidan, pedagogning sezgirligi, talabchanligi bilan bog'liq tashqi xislatlari va xulq-atvoriga qarab; uchinchidan, pedagogning o'z fanini bilishi, uni tushuntira bilishi kabi ta'lim jarayoni bilan bog'liq xislatlariga qarab xarakterlab beradilar. Xulosa qilib aytish mumkinki, tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishga qo'yiladigan talablar bilan birga, pedagog shaxsi va uning faoliyatiga nisbatan qo'yiladigan ijtimoiy talablar ham o'sib bormoqda. Pedagog jamiyat tomonidan qo'yiladigan talablar, turli xilda ijtimoiy kutishlar, pedagogning individualligi, uning shu tariqa talablarga javob berishga sub'ektiv tayyorligi pedagogning muayyan talabaning pedagogik faoliyatiga naqadar tayyorligidan dalolat beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abu Rayxon Beruniy. Tanlangan asarlar. 1-T, T., 1957
2. Maxmudov I.I. Boshqaruvpsixologiyasi: O'quvqo'llanma. Mas'ul muharrir:

-
- A.Xolbekov. T., DJQA „Rahbar" markazi; ,, ., 2006.
3. G'oziyev E.G'. Oliy maktab psixologiyasi. T., 1997.
 4. Kasimova O. K. The Schools for Girls in Central Asia: the Meaning of Education and Methodology //Eastern European Scientific Journal. – 2016. – №. 3
 5. The role of excursions to spiritual places in the development of the spirituality of the younger generation Utanov Utkir Kurbanovich 699-702 10.5958/2249-7137.2021.01979.0